

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. М. ДРАГОМАНОВА

**ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ
«ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТОРІВ, БУХГАЛТЕРІВ ТА ВИКЛАДАЧІВ
ОБЛІКОВО-КОНТРОЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН»**

ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

**МАТЕРІАЛИ XIII МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ «ЛЮДИНА, СУСПІЛЬСТВО, КОМУНІКАТИВНІ
ТЕХНОЛОГІЇ»**

м. Харків, 24 жовтня 2025 р.

**Дніпро
"Середняк Т.К"
2025**

УДК 316.05

Л 93

*Затверджено до друку Вченою радою Українського державного університету
залізничного транспорту (протокол № 10 від 20.10.2025 р.)*

Головні редактори:

Андрущенко В. П. – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова

Панченко С. В. – доктор технічних наук, професор, академік Транспортної академії України, в. о. ректора Українського державного університету залізничного транспорту

Редакційна колегія:

Абашинік В. О. – д-р. філос. наук, професор

Вельш Вольфганг - габілітований доктор філософії, професор

Каграманян А. О. – канд. техн. наук, доцент

Панченко В. В. – д-р. техн. наук, доцент

Євсєєва О. О. – д-р. економ. наук, доцент

Толстов І. В. – канд. філос. наук, доцент

Людина, суспільство, комунікативні технології: матеріали XIII Міжнар. наук.-практ. конф. 24 жовтня 2025 р. / відп. за випуск І. В. Толстов. – Дніпро: Середняк Т.К, 2025 – 238 с.

ISBN 978-617-8807-07-8

© Авторський колектив, 2025.

З економічної точки зору, підвищення ККД тягових двигунів навіть на 1 % дає змогу зменшити енергоспоживання електрорухомого складу на 2–3 %. Для залізничної мережі це означає економію десятків мільйонів кіловат-годин електроенергії на рік і скорочення викидів CO₂ на тисячі тонн. Економічна ефективність таких заходів підтверджена практикою: термін окупності модернізованих систем становить у середньому від трьох до шести років залежно від типу рухомого складу та інтенсивності експлуатації.

Отже, підвищення ефективності тягових двигунів електрорухомого складу є комплексним завданням, що охоплює конструктивне вдосконалення, використання нових матеріалів, впровадження енергоефективних систем живлення і керування, а також розвиток цифрових технологій діагностики та моніторингу. Комплексна реалізація цих рішень забезпечує зниження енергоспоживання, підвищення надійності електропривода та сприяє екологічній і економічній стійкості залізничного транспорту.

Список використаних джерел

1. IEC 60034: Rotating electrical machines. Geneva: IEC, 2022.
2. Chen H., et al. Efficiency Optimization of Traction Motors for Electric Rail Vehicles. *IEEE Transactions on Energy Conversion*. 2023.
3. Власюк О. М., Савчук І. Ю. Енергоефективні системи електроприводу залізничного транспорту. Львів: ЛДУ БЖД, 2021.

КИМ К. В., канд. психол. наук, доцент,

КОВАЛЬОВ А. О., канд. техн. наук, доцент,

ПРОДАЩУК С. М., канд. техн. наук, доцент,

Український державний університет залізничного транспорту,

м. Харків, Україна

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ НЕПРИПУСТИМОСТІ КОРУПЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»: ВИКЛИКИ ТА АНТИКОРУПЦІЙНІ МЕХАНІЗМИ

Корупція є однією з головних загроз для ефективного функціонування державних підприємств, особливо у сфері транспорту. Корупція – використання особою, зазначеною у статті 1 Закону «Про запобігання корупції», наданих їй службових повноважень чи пов’язаних із ними

можливостей із метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам із метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних із ними можливостей [1].

Залізничний транспорт має стратегічне значення для національної безпеки та економіки України. Впровадження принципу неприпустимості корупції є пріоритетом для АТ «Українська залізниця» як для одного з найбільших роботодавців і транспортних операторів країни.

Основні антикорупційні механізми АТ «Укрзалізниця».

Антикорупційна програма підприємства (оновлена у 2024 році відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» і міжнародних стандартів доброчесності) [2] включає:

- оцінювання корупційних ризиків у структурних підрозділах;
- призначення Уповноваженого з питань антикорупційної діяльності;
- внутрішній контроль і звітність щодо корупційних проявів.

Профілактика конфлікту інтересів – обов'язкове декларування, контроль за посадовими особами.

Захист викривачів – функціонування каналів довіри, можливість анонімного інформування про правопорушення.

Антикорупційне навчання персоналу – регулярне підвищення обізнаності працівників щодо корупційних ризиків.

Цифровізація процесів – впровадження електронних торгів, автоматизація закупівель і звітності.

Попри затвердження та формальне впровадження антикорупційної програми, АТ «Укрзалізниця» стикається з рядом системних проблем, що ускладнюють ефективну реалізацію принципу неприпустимості корупції:

1. Формалізм у впровадженні антикорупційних заходів.

Антикорупційну програму працівники часто сприймають як «чергову бюрократичну вимогу», виконувану для звітності. Реальні заходи (оцінювання ризиків, навчання, внутрішні перевірки) не завжди мають практичну ефективність, а відповідальність за недотримання часто є лише декларативною.

2. Недостатня незалежність антикорупційних підрозділів.

Уповноважені особи не мають повної автономії або зазнають внутрішнього тиску, що перешкоджає об'єктивним перевіркам та ініціюванню розслідувань.

3. Кадрові ризики та корупційна культура.

У деяких підрозділах збережено поблажливе ставлення до корупції, а працівники не вірять у результативність заходів, уникають повідомлень через страх покарання чи відсутність реакції.

4. Недосконалий захист викривачів.

Попри задекларовану наявність каналів анонімного повідомлення, на практиці викривачі не завжди можуть розраховувати на реальний захист. Є випадки, коли повідомлення залишаються без розгляду, або особи, які їх подали, зазнають тиску.

5. Слабка цифровізація та прозорість процедур.

Закупівлі, кадрові рішення, укладання договорів часто не мають повної відкритості, що створює «сірі зони» для можливих зловживань. Не всі процеси автоматизовані чи відкриті для громадського моніторингу.

6. Обмежений доступ громадськості та ЗМІ до інформації.

Громадський контроль залишається слабким через складність отримання публічної інформації, обмеження доступу до внутрішніх документів і закритість системи управління підприємством.

Ефективне впровадження принципу неприпустимості корупції в АТ «Укрзалізниця» можливе лише за умови комплексного підходу: поєднання адміністративних, правових, освітніх та організаційних заходів. Важливу роль відіграє прозорість діяльності підприємства і залучення громадськості до контролю. Необхідно змінювати організаційну культуру компанії на основі принципів відкритості, прозорості та нульової толерантності до корупції.

АТ «Українська залізниця» як стратегічне державне підприємство, що забезпечує перевезення пасажирів і вантажів по всій території України, має бути прикладом доброчесності та прозорості. Саме тому реалізація принципу неприпустимості корупції є пріоритетним напрямом її управлінської політики.

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.

2. Антикорупційна програма публічного акціонерного товариства «Українська залізниця» (нова редакція). URL: <https://www.pz.gov.ua/nhtml/anticor.pdf>.